

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana. osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodb.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Izjava.

Podpisani, ki so v imenu slovenske stranke vodili vse volilno gibanje pri sv. Mariji Magdaleni, se pridružujemo izjavam družih okoličanov, ter zavračamo napade, ki prihajajo od raznih strani na politično društvo in na list „Edinost“. Posebno obžalujemo neopravičene in krivične napade na osebo gosпода Maksa Cotič-a, čegar delovanju moramo izreči le popolno priznanje.

Političnemu društvu „Edinost“ izrekamo popolno zaupanje in hvalo na požrtvovalnem delovanju povodom občinskih volitev. Zlasti pa čutimo dolžnost, da nasproti raznim sumničnjem povdarimo izrecno, da je pol. društvo „Edinost“ o imenovanju kandidata za I. okraj postopalo **sporazumno in dogovorno z nami.**

Pri sv. M. Magdaleni Spodnji, dne 25. aprila 1900.

Anton Miklavc, Jožef Pregarc, Dragotin Vekjet, Jožef Kariš, Anton Nardin, Miloš Pahor, Ivan Miklavc.

Žaba dviga nogo...

V polemiki s poreško »Istria« radi zahtev hrvatsko-slovenske manjšine v deželni zboru istrskem za doseg »modusa vivendi« piše puljska »Naša Sloga«:

»L' Istria« pravi, da večina dež. zbora istrskega, zahtevajoča samo jeden razpravni jezik, ne dela drugega, nego da sledi držav. zboru na Dunaju. Ker se v parlamentu na Dunaju rabi samo jeden jezik, da treba tako tudi v deželni zboru istrskem. Ako se kje sme uporabiti naš narodni pregovor: »žaba je videla, kako kujejo konja, pa je tudi ona privzdignila nogo«, more se ga uporabiti tu. Deželni zbor istrski hočejo prispodabljati državnemu zboru na Dunaju! Zbornice 30 mož jedne male pokrajine z dvema narodnostima hočejo primerjati zbornice 425 mož velike državne skupine s šestero narodnostj! Pa tudi v državnem zboru uživajo vse narodnosti veče pravice, nego jih uživajo Hrvatje in Slovenci Istre v deželni zboru. Ali državni zbor ni in ne more biti merilo

le za deželni zbor istrski. Za ta deželni zbor morejo biti v merilo le deželni zbori, v katerih se spoštujejo pravice narodnosti dotičnih pokrajin. (Galicija, Češka, Moravska, Tirol, Kranjska, Dalmacija.) »L' Istria« priznava, da bi bilo krivično siliti hrvatske in slovenske poslance, da morajo govoriti samo italijanski; krivica pa se ne da opravičiti z ničemer, a najmanje z onim, kar govori »Istria«, ker ni res, da bi bila nujna potreba, da se govori samo italijanski, kajti temu niso krivi naši poslanci, da italijanski poslanci ne poznajo našega jezika, in ker je načinov, kakor drugod, da se italijanski poslanci morejo seznaniti s tem, kar se govori slovenski ali hrvatski; ker ni res, da se je do pred malo časa rabil le italijanski jezik na municipijih, na sodiščih in v javnih spisih; in ker, ako bi to tudi bilo resnično, ne bi veljalo za sedaj ni za javne urade, ni za javna pisma, a najmanje za deželni zbor.

Prav ima »Naša Sloga«: ako Italijani primerjajo deželni zbor istrski držav. zboru na Dunaju, so podobni žabi, ki dviga svojo nožico, ko vidi, da kujejo konja!

Istotako neizrečeno smešni se nam zde, ko jih moramo gledati in poslušati dan na dan, kako sebe prispodablja Nemeem, ko iščejo neke analogije med superijornostjo Nemeem nad Slovani sploh in superijornostjo Italijanov nad Hrvati in Slovenci posebe, in kako hočejo potem na podlagi te analogije izvajati dokaz, da je italijansko nadvladje popolnoma opravičeno.

To italijansko dokazovanje sloni na dveh premisah, ki sti obe krivi. Kriva je premisa, da so Nemei nekaj superijoreni in več vreden narod in da imajo zbok tega pravico do nekakega privilegirane stališča v državi. Še bolj kriva je druga premisa — premisa namreč, da so naši avstrijski Italijani na isti višini kulture kakor so Nemei. A tudi ko bi hoteli pripoznati, da so Nemei za par stopinj više v kulturi, nego so Slovani, bi jim to vendar ni malo ne dajalo pravnega naslova do kakih privilegijev, za kako vzvišeno stališče nad drugimi narodi. To pa že zato ne, ker načelo superijornosti in inferijornosti, načelo privilegijev jedni narodnosti ni združljivo s pojmom pravne in moderne države. Specijalno v Avstriji pa je to načelo izključeno po državnih temeljnih zakonih!!

Slovani avstrijski so lojalni državljani, oni ne odrekajo državi, česar zahteva resnična

vsakdanja praktična potreba. Oni poštevaljo narodnostne razmere in gredo v samozatajevanju glede rabe nemškega jezika do skrajne meje dopustljivega. Kjer je res potreba, pripoznavajo nemščini neko izjemno stališče — na centralnih oblastih, v vojski —, ali le de facto. Več se ne more zahtevati od njih. Nikdar pa ne dovoli, da bi se to, kar pripoznavajo de facto kakor tribut vsakdanji potrebi, tudi uzakonilo. Tako uzakonjenje bi pomenjalo premembo sedanje ustave, eliminiranje veljavnih zakonov, v smeri nemoderni in nazadnjaški!

Ali povrnimo se — k žabi, ki dviga svojo nogo! Ravno v sinočnjem »Piccolo« čitamo dopis z Dunaja, v katerem se dopisnik napihnjeno postavlja na stran Nemeem in sebe primerja Nemeem, Čehepa razbrzdanim otrokom, ki razsajajo, ako jim odraščeni ljudje ne dajo igrač. Uboga — žaba!! Da bi siromaki le vedeli, kako neizrečno smešni so, kadar se postavljajo v posuturo, da bi sestališča kulture sodili o Čehih, tako nekako, kakor govori odraščeni človek z otrokom!! Tudi ko bi hoteli priznati, da je nemška kultura nad češko kulturo, in tudi ko bi hoteli nadalje pripoznati, da ta viša kultura daje pravico do nekakega izjemnega stališča, bi avstrijski Italijani vendar morali lepo molčati baš zato, ker se govori — o kulturi!! A če se vendar repenčijo, niso drugega nego mala napihnjena žaba, ki dviga nogo, ko vidi, da kujejo konja! Oni, avstrijski Italijani, hočejo govoriti z narodnim češkim, kakor govori odraščeni človek z otrokom!! Oni, vzlasti primorski Italijani, ki literarno ne producirajo ničesar, izvzemši, da bi hoteli razne njih »Strenne«, »Piccolo« in one trivijalnosti, katere imenujejo canzonette populari, počastiti z imenom literarnih izdelkov; oni, ki — kjer-koli še vladajo v naši Istri — konservirajo gospodarske in poljedeljske razmere, kakor da jim je ura časa zaostala vsaj za 100 let; oni, ki konservirajo med sabo srednjeveške socialne razmere; oni, ki puščajo na tisoče otrok rasti brez šolskega pouka; oni, ki niso še prav nič storili za razvoj kake industrije v teh deželah, kajti to malo kar je, so storili Neitalijani — oni, ki so poznani kakor najslabši administratorji na božjem svetu. — ti ljudje se hočejo postavljati na stran Nemeem iz rogati Čehom!! Taki ljudje hočejo omalovaževati narod češki, narod, ki ima svetovno znanih duševnih ve-

likanov, narod, ki se more ponašati s fenomenalnim napredkom na vseh poljih človeškega znanja in umetnosti; narod, ki ima glasbenikov, slikarjev, inženirjev, arhitektov in industrijalcev, ki so na svetovnem glasu!!

Taki pritlikavci hočejo govoriti Čehom — otroci!

Svoj zborič v Istri hočejo primerjati državnemu zboru, sebe hočejo postavljati na stran Nemeem! Svoje duševno siromaštvo hočejo stavljati v paralelo z bogastvom Nemeem!! Ali ni človeku, kakor da žaba, videča, kako kujejo konja, tudi dviga svojo drobno nožico! Železna podkev, žabja nožica — zares majhen je korak od resnega do smešnega!!

V TRSTU, dne 26. aprila 1900.

Cvet italijanske kulture. Pesem je stara, le napev je nov, in naši čitatelji naj nam oprostite, ako jim zopet pokažemo cvet italijanske, itak že dobro znane kulture! Stvar je ta-le: V Rovinju obstoji filijalka zavoda »Berliner Aquarium« in te dni so nemški zoologi, ki so bili imeli svoj kongres, došli tudi v Istro in o tej priliki obiskali rovinjski akvarij. Župan rovinjski, znani dr. Bartoli, jih je prisrčno vsprejel in pozdravil ter jih, skupno z drugimi Italijani, počastil s tečnim kosilom v občinskem gledališču. Na kosilu se je pilo in nazdravljalo vse vprek, a govorilo se je le o nemški in italijanski.

Marsikateri čitatelj bo vprašal: kaj nas briga vse to?! Počasi, prijatelj; ko so slavni zoologi potolazili lačne in žejne želodce in ko so se zdravilce kar vrstile mej njimi, našla se je tudi skupina »mlajših« zoologov, ki so zapeli. A veste kako?! Da zamorejo dati duška svojemu patriotičnemu čustvu, zapeli so gnjusno in bedasto pesem: »Lassè pur che i canti e subbi«, to pesem, ki jo sedaj še poje skoraj izključno pijana druhal starega mesta v Trstu!! Nemški zoologi so morali biti res v veliki nepriliki o petju omenjene pesmi in so morda razmišljevali, da-li spadajo pevci v zoologijo (nauk o živalih) ali v kako drugo... — logijo. Mi poznamo prilično italijanske pesmi in znamo, da jih je tudi lepih; a veseli nas, da so Italijani v Rovinju, hoté ali nehoté, pokazali tujcem to, kar jih najbolj karakterizuje, z ozirom na toli razkričano dvatisočletno kulturo njihovo.

Kaj so hoteli Italijani pokazati s petjem gnjusne in bedaste izzivalne pesmi? Navadno jo naperjajo proti Slovanom, ali v Rovinju

mestni hrup poletnega popoldne, ki je uhal skozi okno.

Vstal je, premeril parkrat sobo s svojimi koraki in sel k njej na otomano.

«Saj dovoliš?»

«O prosim!»

Odmaknila se je nekoliko od njega in se zamišljeno igrala s pentljo svoje obleke.

Pomikal se je vedno bližje k njej, z navadnim glasom pripovedoval jej neko šalo in se veselo smejal zraven. Čutila je, kako so se njegovi vroči prsti dotaknili njenih rok, oklenili se jih in jih obdržali. Pravil je o zadnjem nedeljskem izlezu ter jej gladil mehko roko. Hkrati se je njegova desnica oklenila njene rame in njegov topli obraz tiščal se je njenega lica. Nemo je sedela ona na otomani, z neko kritično resnobo je motrila svojo notranjost, čutila, kako ji je počasi kri stopala v lica in kako so njegove tresočne ustne iskale njen obraz. Zdaj so se njegove ustnice dotaknile njenih ust. Zdaj jih je še lenkrat pritisnil na njene z dolzim poljubom. Lehna drhtavica spreletela je nje telo in za trenotek jo je nekaj vročega zapelo v sreu. A v istem hipu se je zgenila, izvila se mu iz objema in stopila k oknu. Z jedno potezo se je zastor dvignil in vsa svitloba jasnega solnčnega dne polnila je sobo. Obrnila se je nazaj k njemu.

PODLISTEK

Ponosna srca.

Ležala je na otomani ter gledala živo-barvne arabeske na plafonu. Skozi pol zastrito okno uhajal je prijeten polusvit in sanjavi solnčni žarčiči so se poigravali mej pohišjem. Ona je porinila roko pod glavo in se vdala tej prijetni leni brezdelnosti in z odprtimi očmi sanjarila predse.

Koraki so se začeli, nekdo je potrkal.

Zdramila se je, vzravnila in dejala: «Slobočno!»

Vstopil je mlad mož.

«Sama?»

«Sama».

Čisto domače sta se nagovarjala in ona mu je brez zadrege ponudila foteljček poleg sebe.

»Sedi!»

In sel je. Nekdaj sta se ljubila ta dva. Ona je bila strastna, ekscentrična ženska, česar se je lotila, to je napolnjevalo ves uje živelj. Tudi ljubila je z ono močjo in ognjem, katera sta lastna le strastnim, globokim dušam. On jej je bil vsa, vse njene misli so se vrtile krog njega; ni bilo trenotka, da bi se

ga ne bi bila spominjala. Ljubil jo je spočetka tudi on z enako ljubeznjivo. Poljubljal ji je oči, ustna, obraz, pogledaval jo z dolzimi ljubečimi pogledi in jej v polni meri vračal njena čutila. Ali on je bil le junak momenta. Ta trenotek bi se bil pogreznil zanjo v pekel, a čez nekaj časa se je streznil in vsa ta strast se mu je zdela neumnost, bedarija... Njegovi poljubi so postajali vedno hladnejši, vedno redkejši njegovi obiski. S početka mu je očitala to malomarnost, predbacivala mu njegovo mrzlotu, a mu odpuščala v tistem hipu, če se je izgovoril na to ali ono zapreko. Trpela je o tem, a vendar še ljubila dalje. Ali brezno, ki se je raztezalo mej njima, je postajalo vedno večje, vedno bolj so se trgale vezi. Uvidela je, da je ne ljubi, kakor ga ljubi ona. Bila je ponosna. Miloščine ni sprejemala. «Kotikor dajam, toliko naj se mi vrne; več ne zahtevam, manje nočem!» In prišlo je do tega, da mu je rekla v obraz ta rek, da je hladno in z razumom dokazala, da mora biti konec tega. Poskušal jo je umiriti zopet s sladkimi besedami, udušiti s poljubi njena očitavanja, a ona se je ponosno otresla njegovih rok in mu prepovedala vsako nadaljno intimnost. Navadila sta se pa vendar eden drugega, smešno se jima je zdelo z sovraštvom ločiti se, kakor je to navada pri

drugih ljubezenskih aferah. Sklenila sta ostati si prijatelja po oni nemški prislovisi: »Wann die Liebe ausgeglüht, fängt die Freundschaft an«. Kakor prej je zahajal k njej in po cele ure posedal poleg nje. Menila sta se o literaturi, kritikovala to ali ono knjigo. On je poslušal nje zdrave, pametne opazke o življenju. Ni se dotikal njenih rok, niti jej ni gladil las, kakor poprej časih. Občevala sta domače, kolegijalno, kakor brat in sestra. Bila sta zadovoljna oba. Njemu je ugajalo to neprisljano, komodno razmerje, a ona je bila preponosna, da bila pustila pogmati v svojem sreu kali kakega obžalovanja zaradi uničene ljubezni. Imela je trdno voljo in vladati je znala občutke, kakor je hotela sama.

Prišel je torej in sel poleg nje na fotelj. Ona je vstala ter hotela potegniti rolete pri oknu kvišku. Pa on ji je zabranil.

«Pusti, pusti, tako dobro dene ta polumrak očem».

Leno je zopet sela na otomano in naslonila se na pol na nje blazino. Belo se je svetila roka izpod širokih rokavov temne domače obleke in dražestno je poigraval poredni solnčni žarek krog njenih las.

Tiho sta sedela v tej sanjavi atmosferi polumračne sobe in poslušala na oddaljeni

so sami Lahi, gostje pa so bili sami Nemci iz »rajha«! Ali so morda hoteli demonstrirati proti svojim ljubim prijateljem Nemcem? Bilo kakor bilo, nam je drago, da moremo konstatovati dejstvo, kakor so ga opisale italijanske novine in zabeležiti italijanski kulturi na rovaš tudi ta novi svet.

Ne plod kulture, niti napredka, ampak najdivjega barbarstva in najpoglej mržnje so pesmi à la: »Lassè pur...«

Nam v zadoščenje V zadnji celjski »Domovini« čitamo članek »Svita se v Celju!« Članek govori o predstojećih volitvah v Celju in opisuje navskrižja, ki so navstala med celjskimi Nemci, oziroma nemškutarji samimi. Zaključuje pa tako-le:

»Za nas Slovence izvira iz sedanjega volilnega gibanja vesela priklazen, da se je med Nemci samimi začelo obsojevanje dose-danjega, Slovence in Slovane pobijajočega ravnjanja v celjski mestni hiši.

K volitvi iti z našimi kandidati, zato je polje premalo pripravljeno. Za zmerne Nemce bi nekateri izmed nas morebiti glasovali. Pa tudi zveza obrtnikov priporoča može med svojimi kandidati, katerim Slovenec glasu dati ne more.«

Sedaj pa pomisli čitatelj, da je v Celju in okolici številna in gospodarska premoč na slovenski strani, v Trstu in v okolici pa na italijanski strani! Pomisli na velikansko razliko mej razmerami v Celju in v Trstu, in umel nas boš, da občutimo kakor neko zadoščenje za znana očitjanja...

Politični pregled.

TRST, 26. aprila 1900.

Iz deželnih zborov. V dež. zboru Štajarskem je poslanec Hagendorfer utemeljeval svoj predlog o preosnovi lovskega zakona. Predlog so odstopili poljedelskemu odboru.

V deželnem zboru Niževavstrijskem so včeraj rešili več poročil, ki se tičejo šolstva.

V deželnem zboru Gališkem so po daljši debati sprejeli resolucijo upravnega odseka o varstvu poljedelskih delavcev, ki hodijo na Nemško ali drugam iskat zasluzka, pred izkoriščanjem. To se ima zgoditi z nabiranjem natančnih podatkov o spolu, starosti, stanu in premoženjskih razmerah izseljencev ter s strogim nadzorovanjem posredovalnic za delo. Nadalje so naložili deželnemu odboru, da podpira prizadevanja, ki gredo za tem, da se organizira poljedelsko posredovanje dela, zlasti potom gospodarskih zadrug.

Ali na strani Čehov v obstrukcijo, ali — v vladni tabor?! Z ozirom na včerajšnji članek »Čehi in Jugoslovani«, ki je bil pisan izven našega uredništva in v katerem je pisec navajal svoje razloge, zakaj da mi Jugoslovani ne moremo sodelovati na tem, da bi z obstrukcijo prišlo do brezparlamentarnega vladanja, smo prejeli danes nastopni dopis: Audiatur ed altera pars. Stvar je prevažna, da bi ne poslušali vseh glasov in vseh menenj. Jaz bi do onega, ki je pisal članek »Čehi in Jugoslovani«, stavil nekoliko vprašanj:

Ali smo sedaj, ko avstrijski parlament še ni upokojen definitivno, kaj na boljem? Ali nam kaj pomaga vsa obramba naših poslancev v parlamentu? Ali se slavna birokracija kaj ozira na proteste naših zastopnikov? Ali

Lica so jej še gorela od njegovih poljubov in udje so ji še drhteli. Pogladi si je z roko obraz, popravila lase pred ogledalom. Smejé se je zopet sela k njemu na otomano. Počasi jej je izginila kri iz obraza in oči so s staro prijaznostjo zrlé vanj.

»Ha, ha, kaj ti je vendar palo v glavo zopet igrati ulogo ljubimca« dejala je prijateljsko, potem pa je, kakor da se ni zgodilo ničesar, segla po knjigo na mizi in pripovedovala:

»Glej, to sedaj čitam. Ugaja mi, pisatelj ima izvrstne misli, to bogastvo idej je naravnost frapantno.«

In listala je po knjigi, on pa je sedel poleg nje in čndil se njeni virtuoznosti, s katero je tako hitro izbrisala sledi prejšnjega prizora. Sedel je poleg nje, a ni si več upal dotakniti se njenih belih rok. Kmalu je tudi on našel prejšnji svoj ton in zabavala sta se, kakor vselej, z ono neprisiljeno kolegijalnostjo, ki pa vendar ne dopušča nikake intimnosti. Svitlo so se vsipali solnčni žarki v sobo, ona pa je mislila v svojem sreč: »Malo nečem, mnogo mi ne more dati« in ponosno je dvignila glavo...

ne postopa marveč z nami brez skrbi dalje, po svoji glavi in po svojih čustvih, tako brez skrbi, kakor da parlamenta in naših poslancev v njem nikdar ni bilo? Ali ni jasno, da to preziranje vseh naših protestov, vseh govorov in resolucij v parlamentu od strani birokracije je tolažiti le s tem, ker birokracija ve, da ustreza namenom centralne vlade, ako dela, kakor dela? Ali ne sledi iz tega, da vse interpelacije ostajajo brez efekta na vladne kroge? Ali nas avtonomne oblasti v Trstu in Istri morejo bolj pritiskati, nego nas faktično pritiskajo že od davna in tudi v tem času, ko se baje moremo braniti v parlamentu? Ali morda ni res, da ni centralne ni lokalne državne oblasti ne mignejo ni s prstom, da bi preprečile vse nezasišane zlorabe od strani avtonomnih oblasti? Ali smo si ob vsej ekzistenci centralnega parlamenta mogli priboriti le jedno samo slovensko šolo v Trstu?!

V čem smo torej na boljem, nego bi bili, ako ne bi bilo parlamenta? Ali, ako zasukamo vprašanje: v čem bi moglo biti huje, ako res pride pride do tega, da ne bo centralnega parlamenta?!

Moje prepričanje je torej to: za nas ne bo bolje v bližnji bodočnosti, tudi če ostane parlament; a ne bo tudi slabše, nego je, ako ne bo parlamenta.

Vse res, da bi mogli očitati Čehom, da se do sedaj niso zavzemali za nas tako, kakor bi se morali in kakor bi bili mi tudi zaslužili po svoji lojalnosti nasproti njim! Ali če pomislimo, da nimamo pričakovati nikakega dobička od tega, če bi se ločili od Čehov, čemu naj bi potem delali ta korak?!

Ali bi bilo to modro se stališča računanočega razuma, da bi ostavljali zaveznika, o katerem vemo, da nam dobro hoče, ko vemo, da nikjer drugje ne najdemo prijateljev in zaveznikov? Ali tu mora govoriti tudi srce, tu je vmes tudi vprašanje političnega in narodnega poštenja! Naj so Čehi tudi kaj zanemarili in kaj grešili, ali naši zavezniki so bili vendar-le! Ali ne bi bil politično skrajno nemoralen čin, ako bi jih zapuščali ravno v najkritičnejih trenutkih? Kako bi sodili o nas v bodoče? To bi se britko maščevalo, kajti kdor noče imeti brata za brata, ta dobi tujca za gospodarja! Počakajmo torej! Potrpeli smo že mnogo, potr-pimo še nekoliko! In če nam je res usojen pogin, pa nam je v tem večjo dolžnost, da pademo — v narodnem poštenju!

Iz tega, kar sem rekel, je posneti moj odgovor na vprašanje: Ali na strani Čehov v obstrukcijo, ali pa v — vladni tabor?!

Kongres slovanskih novinarjev. Na zadnjem kongresu slovanskih novinarjev v Krakovem so sklenili, da bi se imel vršiti prihodnji kongres v Zagrebu ter so naložili dru. Mazzuri nalogo, da pripravi vse potrebno, da bi bilo to mogoče. Ker bi se imel kongres vršiti na hrvatskem ozemlju o svobodnem pristopu in sodelovanju avstrijskih novinarjev, se je dr. Mazzura, poučen po izkušnjah na minolem shodu novinarjev v Krakovem, obrnil do bana z vprašanjem, da-li bi shod dovolil. Razlagal mu je, da tu gre edino le za strokovne novinarske koristi potom združevanja. Ban je pazno poslušal ter izjavil, da se o današnjih razmerah tak kongres v Zagrebu ne da združiti z interesi dežele ter da bi on, ban, tega ne mogel dovoliti. — Ker je kongres svojedobno pooblastil dra. Mazzuro, da v slučaju, če bi se kongres ne mogel vršiti v Zagrebu, izbere v to kako drugo mesto v Avstriji je lahko mogoče, da bo prihodnji kongres zboroval v Ljubljani.

Iz Belegograda poročajo v »Information« o nekem zaupaem cirkularju, ki ga je srbski minister za notranje stvari razposlal prefektom in ki meče značilno luč na razmere med narodom in dinastijo. Okrožnica pravi, da je »ljubljená dinastija« v največi nevarnosti, kako da »destruktivni življi« povsodi hujskajo proti dinastiji, da bi provzročili »nasilen prevrat«. Minister pozivlja oblasti, naj bodo pozorne zlasti o velikih praznikih, ko se v cerkvah zbira mnogo ljudi. Nastavljajo naj čim več orožnikov, a tudi — ogleduhov in prisluškovalcev. O vsaki sumni stvari je poročati brzojavno in je sploh postopati najstrožje.

Zaupnik v »Information« trdi, da je tudi ta famozna okrožnica delo srbskega generalissima, čegar razmere do kraljevega sina so še vedno jako napete.

Velikonočni ukaz ruskega carja se glasi, kakor javlja »Praviteljski Vestnik«, tako-le: »Po volji božji se je izpolnila

živa želja moja in carice Aleksandre, da z otroci v Moskvi preživimo velikonočni teden, da sprejmemo tukaj sv. obhajilo ter se udeležimo največih svečanosti v senci Kremļa, sredi največih svetinj narodovih. Tukaj, kjer počivajo svetniki, sredi počivališč kronanih osnovateljev in graditeljev ruskega carstva, v zibelki samodržcev, se dvigajo naše vroče prošnje do vladarja vladarjev. Skupaj z vernimi člani naše ljubljene cerkve, ki so trumoma prihiteli v cerkve, polni se nam duša tihe radosti. Iz svoje zveze z narodom erpim nove moči, da služim Rusiji v blagor in v slavo ter čutim posebno veselje, da zamorem Vaši carski Visokosti (vel. knezu Sergiju, na katerega je ukaz naslovljen) in po Vas svoji zvesti Moskvi izraziti čute, ki me navdajajo».

Tržaške vesti.

Osebna vest. Namestnik grof Goess se je podal danes jutro na Dunaj, kjer ostane kratek čas.

Demonstracije na tržaški trgovinski akademiji. Kakšen duh vlada na tuk. trgovinski in navtični akademiji, o tem se je že pisalo v našem listu, govorilo se je o tem tudi že na javnih shodih ter ni nikakšna skrivnost, da je mej slušatelji tega državnega zavoda pravo gnezdo irredentizma. Pred nekoliko časa si je neki dijak dovolil vzpričo prof. Čubretovića opazko o našem vladarju, ki je te dni imela posledice na deželnim sodišču. Dotični dijak je bil tožen razžaljenja veličanstva. Sodišče je spoznalo dijaka nekrimivim in človek bi mislil, da je s tem stvar završena. A prišlo je drugače. Sedaj so tuk. italijanski listi začeli gonjo proti imenovanemu profesorju in proti ravnatelju Gelčiču. Eden teh listov je prinesel včeraj oster članek, ki je bil konfisciran — o poludne, dočim je list izšel že ob 6. uri zjutraj. Strup je torej imel dovolj časa delovati. In deloval je. Včeraj popoldne so gospodje dijaki uprizorili burne demonstracije proti prof. Čubretoviću, ker je stvar naznanil ravnatelju, in proti ravnatelju Gelčiču, ker jo je po svoji dolžnosti javil dalje. Demonstracije so se ponavljale na ulici. Nas vse to briga le v toliko, ker sta ome-njena dostojanstvenika — Slovana. Dijake pa naj jih imajo le take, kakor jih vzgajajo javni odnošaji v Trstu. In vlada je rada kumovala tem odnošajem. Kakoršnja setev, taka žetev.

»Nizke zavisti in neumne šimere«. Na velikonočni ponedeljek so imeli v Mariano, v avstrijski Furlaniji, neko patrijotične slavje. »Indipendente« je iz sebe, ker je bilo baje na tem slavlju čuti tudi kliče »Doli z Italijo!«, »Doli z Umbertoom!« Da so »Indipendente« nevéšč ti vsiklik, to mu ne zamerimo, saj so — proti njegovemu programu. Ali to mu že zamerimo, da kliče po policiji, on, »Indipendente«, ki je sicer navdušen za naj-svobodnejše izražanje svojih čustev, on, ki sicer sijple trup in žveplo na avstrijsko policijo, ako je kje ovirala to svobodo — njegovih!! Ali pa se morda v avstrijskih »ne-odrešenih pokrajinah le kralja Umberta in Italijo ne sme žaliti.

No, še nekaj družega jako interesantnega je v onem dopisu »Indipendenta«.

Na slavnosti v Mariano je bilo zastopano tudi tržaško društvo »Austria«. In baš temu zastopstvu pripisuje tržaški list one vsiklike in jim pravi — njim, ki so baje nositelji avstrijske ideje —, da so dajali duška svojim »niskim sovražnostim« in »bedastim šimeram«. Torej sedaj vemo: avstrijska misel v Trstu je le izrodek domišljije. Jedno treba pripoznati laškim gospodom: več odkritosti ni smeti zahtevati. — A najinteresantnejše nam vsem je to, da se noben avstrijski censor ni izpodtikal nad tem označenjem programa društva »Austria«.

Jeruzalemski romarji pod vodstvom škofa dv. Doppelbauerja so prispeli s posebnim vlakom državne železnice včeraj popoldne ob 10. uri 20 min. iz Linea v Trst. Vseh romarjev je bilo 520. Isti so se podali s procesijo v cerkev Marije pomočnice, kjer so opravili kratko molitev. Godba, ki jih spremlja, je zasvirala cesarsko pesem, romarji so spremljali godbo s petjem. Odtod so se podali na pomol Giuseppina ter se ukreali na Lloydov parnik »Poseidon«, ki je ob 1. uri popoldne odplul proti Jaffi. Pred odhodom so romarji na krovu ladije še enkrat zapeli cesarsko himno. Na pomolu je bilo zbrano mnogo radovednega občinstva. Dne 14. maja se jeruzalemski romarji vrnejo na svoji pot domov zopet v Trst.

Železnični načrt Trst-Gorica. Dotične mape z narisi in tehničnim poročilom so razgrnjene v upogled na tuk. magistratu od jutri, 26. t. m., za dobo osem dni. Opombe k temu načrtu je uložiti na tamošnji zapisnik.

Razredovanje konj in mezgov za Trst in okolice se bo vršilo početkom maja meseca po abecednem redu lastnikov, in sicer za priimke A do E 1. maja, od E do K dne 2., od L do P dne 3., od Q do U dne 4. in od V do Z dne 5. maja t. l. Izvzeta od pregledovanja so žrebeta do 2 let ter konji in mezgi, ki imajo nalezljive bolezni.

Zamoreci v Trstu. Z Lloydovim parnikom »Bohemia« sta prispeli včeraj v Trst dve zamorski družini, ena z 8, druga z 9 osebami, med poslednjimi so 3 otroci. Z večernim brzovlakom so se zamoreci odpeljali v Gradec oziroma Budimpešto, kjer bodo dajali predstave.

Nezgodá v pristanišču. Angleški parnik »Archington« je izkreval včeraj premog za občinsko plinarno ter se je imel podati v svobodno luko. Ob tej priliki je priletel ob pomol št. 2 ter vdobil 2 metra dolgo luknjo, vsled česar so ga morali spraviti v tuk. arzenal.

Na zdravniški postaji so podelili včeraj pomoč: 24-letnemu železniškemu sprevodniku Josipu Kovačiču iz Šklednja štev. 492, 17-letni dninarici Amaliji Blomgren iz zagate Olmo št. 8, 24-letnemu kotlarju Ivanu Valle iz ulice Tigor št. 3 in 43-letnemu tesarju Josipu Grossi iz ulice Riborgo št. 10 — vsem zaradi manj ali bolj nevarnih ran.

Retirali so včeraj Ernsta d' Este iz ulice Tintore št. 3, ker leti nanj sum, da je zadrugi voznikov, pri kateri je bil tajnik in poslovodja, poneveril znesek 500 gld. — Nadalje so zaprli: Dominika Jenkota, sestro mu Pijerino, Antona Dodiča in Frana Pertota, ki so dne 14. marca t. l. v ulici dell' Istria ukrali zlatenine in raznih drugih vrednostnih predmetov. — Zaradi nevarnih pretenj očimu so retirali Gvidali Ladiča.

Sirota je 12-letni Ivan Kumišček iz Kanala, katerega so minolo noč redarji našli v ulici Stadion. Oče mu je umrl; mati se je odpelja z drugim možem Bog ve kam, pustivši dečka brez sredstev v Trstu. Dečka spravijo v domačo občino.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 13.6, ob 2. uri popoldne 18.4 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 755.2 — Danes plima ob 7.44 predp. in ob 8.13 zvečer; oseka ob 1.32 predp. in ob 2.14 popoldne.

Dražbe premičnin. V petek, dne 27. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici delle Poste vecchie štev. 10, hišna oprava in bicikl; v ulici Rapicio št. 3 in v ulici delle Acque št. 7, hišna oprava, kočija in raznovrstnosti; v ulici Farneto štev. 10, hišna oprava; na trgu delle Legna štev. 6, oprema v zalogi in tehtnice; v Rocolu št. 624, prešiči in konji; v ulici Cucherna št. 1, hišna oprava; pri sv. Mar. Magd. Zgor. št. 11, voz.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel svojo sejo v petek zvečer ob 7. in pol uri.

»Zveza tržaške slovenske mladine« javlja vsem svojim členom, kakor tudi gospicam, da bo imela svoje pevske vaje — za mešane zборе — v »Tržaškem bralnem in podpornem društvu« ulica Stadion št. 19. I. nadstr. Vaje bodo vsako sredo od 8-10 ure zvečer in ob nedeljah od 3-4 ure popoldne.

Vabljeni so vsi člani, kakor tudi vsi oni, ki se žele še priglasiti za pevske vaje.

ODBOR.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi dne 13. maja t. l. — in ne 6. maja, kakor je bilo objavljeno — veselico na vrtu z jako zanimivim in obširnimi vsporedom. Natančnejši vspored objavimo pravočasno.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« je daroval gospod Josip Luin na Reki 2 kroni.

Vesti iz ostale Primorske.

× Jedni smo! Italijani si prizadevajo, da bi dokazali, da v Istri živi poleg Italijanov več narodnosti — Hrvatov, Slovencev, Romunov, Čičev in ne vemo kaj še —, kar naj bi bilo v nadaljnji dokaz, da je v Istri načelo enakopravnosti neizvedljivo, ker bi,

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljje preko Sv. Marka, Škednja, Sv. Sobote. Milj ob 7.15, 9.11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.: 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.: 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“.)

V Umag vsak dan razun nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30 6 pop.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn. Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.— " brzovl. Dunaj, zveza z Reko
8.25 " omn. Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.— " omn. Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 " post. Dunaj, zveza Budapešt in Zagreb
12.45 pop. omn. Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35 " " Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 " " Benetke (via Červinjan in via Videm) Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 " post. Dunaj, zveza z Reko
8.15 zvc. brzovl. Kormin
8.15 " " Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 " meš. Nabrežina, Videm, Benetke do Mürsuschlag
9.45 " " (samo ob sredah) ekspres v Ostende
6.10 " "

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš. iz Mürsuschlaga, Beljaka itd.
7.33 " " iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 " brzovl. iz Kormina
9.28 " " Dunaj, zveza s Peštom, Mnihim
10.25 " post. Dunaj, zveza z Reko
10.40 " brzovl. iz Italije preko Kormina
11.20 " omn. iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. post. Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zvc. omn. iz Italije preko Kormina
8.30 " brzovl. iz Italije preko Kormina
9.— " " Dunaj, zveza z Reko
11.35 " omn. iz Italije preko Kormina
10.38 pdp. (samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp. Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 " Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop. Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 " brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 " Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp. Divača
9.35 " Pulj, Rovinj
11.15 " Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zvc. Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 " brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 " Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih.)

Furlanska železnica.

Odhod iz Tržiča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo
10.42 " in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Tržič:

7.20, 9.45, predp., 5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kaljsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušj, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjavi in cvetličah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franko

Tovarna mila F. Fenderl & Co

TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.

MEJNARODNI PANORAMA

TRST - Borzni trg 14 - TRST

Od 23. aprila do 6. maja
Angleško-burska vojna
Ukrepanje angleške pehote in konjice v Transvaal. Ogledovanje čet po kraljici Viktoriji.
— Pranje dijamantov Cecilija Rhodes v Kimberley-u.
Vstopnina 20, otroci 10 kr.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obreštuje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obreštujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom polnočen na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Fran Wilhelm^{ov} odvajajoči čaj

od **Frana Wilhelm** lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Pohištvo in meblji. Velika zaloga Novoporočenci pozor!

vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi dell embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Slovene! pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

© Slovenski trgovci.

Zaloga pohištva

TRST - ulica S. Lucia 12 - TRST

(zadej c. kr. deželne sodnije)

Slavno občinstvo opozarjam na svojo novo zalogo vsakovrstnega pohištva za spalne, jedilne in sprejemne sobe. V svoji lastni delavnici iqtgotovljam po načrtu vsake vrste pohištva. Cene brez konkurence. Delo fino in trpežno.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla:

„Svoji k svojim“.

Andrej Jug.

Spedicijska poslovnic

Gašpar Hvalič v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljenje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

M. AITE

Trgovina manufakturnega blaga

Trst. - Via Nuova - Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za spomlad in poletje in sicer: črne in barvane snovij, za moške obleke; velik izbor snovij za ženske kakor: saten, perkal, piké za obleke in bluze v lepih risanjih. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, maje, ovratniki in ovratnice najnovejše mode, namizni beli in barvani prti; bele in barvana zagrinjala na meter in gotove.

Drobniarje za krojače, kitničarke in šivilje ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo točnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejate se tudi v prihodnje podpore cene odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubnej

M. Aite.

Rinnione Adriatica di Sicurtá v Trstu

zavaruje

proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezerv. društva dne 31. decembra 1892.:

Plavnicna društva	gld.	5.000.000.—
Gremijna rezerva zavarovanja na življenje	„	13.326.346-98
Premijna rezerva zavarovanja proti ognju	„	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	„	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	„	500.000.—
Rezerva zavarovanja proti premiananju kurzov, bilanca (A)	„	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premiananju kurzov, bilanca (B)	„	243.331-83
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	„	500.000.—
Občna rezerva dobičkov	„	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).

„EDINOST“ Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Izhaja v Trstu vsak dan razun nedelj in praznikov ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša: 24 kron, pol-, četrtletna in na mesec razmerno — Posamezne številke stanejo: v Trstu po 6 stotink (3 kr.) izven Trsta po 8 stotink (4 kr.).

V Trstu se razprodaja „Edinost“ po tobakarnah v teh-le ulicah in trgih:

Piazza Caserma št. 2. — Via Molino piccolo št. 8. — Via S. Michele št. 7. — Ponte della Fabbra. — Via Rivo št. 30. — Campo Marzio. — Via delle Poste nuove št. 1. — Via Caserma št. 13. — Via Belvedere št. 22. — Via Gheda št. 2. — Volti di Chiozza št. 1. — Via Stadion št. 1. — Via Acquedotto. — Via Istituto št. 18. — Piazza Barriera. — Via S. Lucia. — Piazza Giuseppina. — Ulica SS. Martiri št. 12.

V okolici se prodaja:

Na Greti pri gosp. Pogorelec, v Škednju pri gosp. Antonu Sanein (Drejač) in pri Sv. Ivanu pri g. Jos. Seapin. — V Gorici pri g. Josipu Schwarz tobakarnarju v Šolski ulici.

Slovinci! Naročajte, podpirajte in širite med rodoljubi to glasilo tržaskih Slovencev, katerega program je v prvi vrsti ohranitev in razvitek milega nam slovenskega naroda na tržaskem ozemlju in bramba nam po zakonu zajamčenih pravic.

Rojaki, uvažujte naše geslo: „V edinosti je moč!“